

закону розвитку світу // Фізичний вакуум і природа. - К., №5/2002. - С.16]. Інформація є сутністю кожного елемента, який має відношення до Буття, вона зв'язує всіх їх підтримуючи порядок. Інформація присутня в усіх частинах фізичного тіла, в тонкоматеріальних і духовних тілах людини та інших живих істот. Мозок є пристроєм який забезпечує вибір необхідної інформації і її обробку до стану при якому її можливо буде усвідомити або сприйняти на рівні свідомості чи підсвідомості. Такий підхід до інформаційності всіх сенсорних і ментальних процесів підтримує одеський психолог Борисенко Н. В. Вона зазначила, що процес мислення – як активізація і взаємодія енергоінформаційних програм (вони переносять інформацію, про це йдеться вище) притаманна всім тонким тілам людини. Отже, процеси мислення не обов'язково відбуваються в мозку як органі фізичного тіла, а можливо в польовій субстанції людини (вакуумний простір навколо неї). Тим самим підтверджується ідея того, що обмежувати процеси мислення, як і будь-які ментальні процеси, такі як обробка інформації, яка надходить, і створення на базі вже існуючого матеріалу нової інформації, тільки свідомим сприйняттям, є хибно. Несвідоме сприйняття інформації має рівноважливу відповідність з свідомим. Тому феномен інформації має визначення як такий, що здатен пояснити синтез духовного і фізичного, відношення свідомість-дійсність і т. д.

Христина Хвойницька

Національний університет “Львівська політехніка”,

м. Львів

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА НА СВІДОМІСТЬ ОКРЕМОГО ІНДИВІДА

В наш час – час стрімкого розвитку інформаційного суспільства, в якому інформація виступає в якості каталізатора змін суспільного життя, видозмінюється також свідомість як окремого індивіда так і людської спільноти загалом. Свобода інформації, широкий доступ до інформації, визнання культурної цінності інформації – це основні постулати інформаційного суспільства. Культура ж даного суспільства, яка власне є субкультурою, характеризується принципом відсутності єдиного прагнення до духовного збагачення та піднесення особи. Ми маємо колосальний плюралізм світоглядів, позицій, ідей, світовідчуттів, який характеризується значною дихотомією і проектується на усі сфери нашого життя в тому числі на науку та філософію.

Інформація стає надмірною, що проявляється у дестандартизації та декласифікації всіх галузей людського буття. Інформаційне суспільство характеризується відсутністю “Істини” – як якогось вищого ідеалу, до якого повинен прагнути індивід, навіть саме поняття істини втрачає своє первісне значення. Свідомість людини стає схожою на “Всесвітню павутину” в різноманітні якої дуже важко відшукати “самого себе”. В новому суспільстві формується нова система цінностей, яка часто характеризується руйнуванням цінностей як таких. Паралельно з масовою культурою розвивається індивідуальна культура. Тим активніше, чим людина стає вільнішою. Людина стає менше обмеженою суспільними, моральними, релігійними нормами. Індивід має шанс на внутрішнє звільнення, шлях до якого часто супроводжується “бунтом” проти світу. Це необхідний бунт для переродження. Це бунт не ненависті та нетерпимості, а бунт проти ненависті і нетерпимості, завершення якого виступає катарсис, очищення від усього непотрібного, нав’язаного зовні, чужорідного для особистості.

В той же час життя людини в інформаційному суспільстві характеризується дезорієнтацією на духовно-психологічному рівні. Засоби масової інформації дають колосальні можливості, але дуже мало застосовуються для власного розвитку особи. А суспільство загалом розвивається у двох паралельних напрямках: прогресивно-технологічному та духовному. В результаті масова глобалізація та інформаційне суспільство або перетворить людей на механічних роботів, самотніх і духовно-обмежених або на єдину духовну земну спільноту з високим рівнем технологій, що дозволить нам звільнитися від рутинної, монотонної праці, і великим прагненням до внутрішнього вдосконалення задля всезагального блага.

Надмірність інформації призводить до розгубленості людини. Поверховість, шаблонність знань – просто набір інформації, яка не проходить індивідуальної обробки, власного осмислення. Традиційні зв’язки в суспільстві втрачають свою позицію, але в той же час в індивіда часто гостро виникає потреба приналежності до певної групи (соціальної, релігійної, духовної, політичної), що призводить до появи етнічної кількості “віртуальних” спільнот однодумців з цілого світу.

У всесвітній мережі Internet ми маємо “цікаве” явище “абсолютної свободи”. Кожна людина може знайти у ній абсолютно усе. Тому на сьогоднішній день гостро стоїть питання етики та моралі у “всесвітній павутині” і навіть створюються відповідні комісії, але кожна проблема завжди має дві сторони і вибір завжди залишається за нами. Ми можемо читати мовою оригіналу будь-якого автора світу і милуватися витворами всіх можливих напрямів мистецтва, а можемо донищувати рештки людяності в самих собі. Internet – це свобода бути тим, ким ми хочемо, а якими нам бути – вирішуємо ми самі. Завдяки і в середині Web ми можемо самі створити себе, ліпити себе за власним бажанням з повною і необмеженою свободою. Але з необмеженою свободою слід

поводитися вкрай обережно, адже вона може і звільнити особу і зробити її безвідповідальним рабом власних пристрастей.

Інформаційне суспільство, на сьогоднішній день, за умов колосальної глобалізації та об'єднання світу, перетворює світ на “глобальне село” за словами М. Маклюєна, в результаті того, що телекомунікаційні та комп'ютерні мережі відіграють роль своєрідної нервової системи, яка об'єднує все в неймовірно тісному взаємозв'язку. Крім того, ми маємо величезну залежність економіки, культури та соціальних процесів від політики. І відома фраза “хто володіє інформацією – той володіє світом” – на сьогоднішній день стала абсолютною реальністю, варто додати – хто володіє ЗМІ – той володіє світом. Зараз у нас відбувається шалена боротьба за можливість маніпулювання свідомістю суспільства. ЗМІ просто “атакують” голови людей незчисленною кількістю інформації (здебільшого негативної). Кожна держава, партія, організація створює штучний образ ворога, ненависть до якого постійно пропагується в ЗМІ. Ми живемо в стані постійних “п'ятихвилинки ненависті” Оруела. І наука, на жаль, дуже часто стає спільницею цієї діяльності. Вона озброює ЗМІ. Загальновідомі такі явища, як ефект 25-ого кадру, нейро-лінгвістичне програмування, різновиди психофізичної зброї. Тут гостро постає питання моральної відповідальності науковця за свої винаходи та наслідки їх застосування. Моральна відповідальність науковця – це не тільки внутрішня відповідальність особи перед собою, вміння зрозуміти та визнати свої помилки, а й відповідальність перед кожною людиною, перед світом як єдиною спільнотою, перед нашою планетою, як живим організмом, яка люб'язно стала нам домівкою та перед наступними поколіннями, яким крім високорозвинутого інформаційного суспільства ми повинні створити гуманне суспільство, яке б характеризувалось єдністю, розумінням, повагою та любов'ю один до одного. Суспільство в якому чільне місце посідає рефлексія, а відповідно основною наукою є філософія, адже філософія існує доти, доки в людині жевріє прагнення до осмислення себе, до самопізнання.

В той же час кожен індивід завдяки ЗМІ має можливість всесвітнього розголошення та обговорення будь-якої проблеми, події чи ідеї. Світ став ближчим до нас, а ми до світу. Завдяки цьому ми маємо величезні можливості морального та духовного самовдосконалення, ми можемо пізнати та зрозуміти будь-яку релігію, будь-яку духовну чи філософську ідею навіть не виходячи з власного дому. Ми можемо заходити на сайти, присв'ячені як традиційним так і синтетичним релігіям, церквам, єпископатам, парафіям, монастирям, езотеричним об'єднанням, секулярним вченням релігійного характеру та багатьом іншим. Ми можемо побачити, почути їх ідеї, думки, зрозуміти їх цінності та пріоритети. Ми можемо вести відверті дискусії на Internet- конференціях та круглих столах. І єдине, що нам для цього потрібно це бажання та вміння слухати один одного.